

Justitsministeren
Procesretskontoret

Bilag
8. maj 2003

Formand Kirsten Nielsen
Forbrugerrådet

Kære Kirsten Jensen og Rasmus Kjeldahl

Tak for jeres brev af 2. maj 2003 om gruppessøgsmål.

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg er positivt indstillet over for at overveje, om regler om gruppessøgsmål kunne være egnet til at forbedre borgernes og virksomhedernes retsbeskyttelse. Indførelse af regler om gruppessøgsmål i dansk ret forudsætter dog naturligvis, at der kan findes en afbalanceret løsning, der tager passende hensyn til forskellige grupper i samfundet, herunder både til forbrugere, erhvervslivet og det offentlige.

Som I ved, er gruppessøgsmål langt fra noget entydigt begreb, men er navnlig karakteriseret ved, at en dom får bindende virkning (retskraft) for personer, der ikke i sædvanlig forstand er parter i retssagen. Gruppessøgsmål rejser dermed en række principielle spørgsmål i forhold til personers ret til at bestemme i egne forhold (autonomi).

Gruppessøgsmål opdeles ofte i tre hovedvarianter: den obligatoriske model, frameldingsmodellen og tilmeldingsmodellen. I den *obligatoriske* model omfatter gruppessøgsmålet de personer, som er omfattet af beskrivelsen af gruppen i stævningen. Der er i denne model ikke mulighed for at framelde sig gruppessøgsmålet eller for at anlægge individuelt søgsmål, efter at gruppessøgsmålet er anlagt. I *frameldingsmodellen* (*opt out*-modellen) kan den enkelte inden for en vis frist framelde sig gruppessøgsmålet med den virkning, at en dom ikke får bindende virkning for den pågældende. I *tilmeldingsmodellen* (*opt in*-modellen) omfatter gruppessøgsmålet kun de personer, som udtrykkeligt har tilmeldt sig gruppessøgsmålet.

Ud over valget mellem de tre hovedvarianter må der ved udformningen af regler om gruppessøgsmål tages stilling til en lang række andre forhold, herunder navnlig på hvilke områder gruppessøgsmål skal kunne anlægges, hvilke krav der skal stilles til gruppens afgrænsning, hvordan og i hvilket omfang de berørte perso-

ner skal underrettes om søgsmålet, hvorvidt der både skal kunne anlægges sag *af* og *mod* en gruppe, hvem der skal kunne optræde som grupperepræsentant(er), hvilken stilling gruppe-medlemmerne skal have i sagen, hvorvidt der skal kunne oprettes undergrupper, hvordan reglerne om sagsomkostninger, retsafgifter og fri proces skal indrettes, og hvilke ankeregler der skal gælde.

Ikke alene valget mellem de tre hovedvarianter, men også valgene med hensyn til disse forhold har vidtrækkende konsekvenser for, hvilke virkninger indførelse af regler om gruppessøgsmål i dansk ret vil have for borgere og virksomheder og for statslige og kommunale myndigheder.

Indførelse af regler om gruppessøgsmål er med andre ord både retligt og politisk en vidtgående beslutning, der ikke bør gennemføres uden et grundigt forarbejde, hvor de forskellige hovedvarianter og delspørgsmål undersøges og afvejes i forhold til hinanden. Et sådant arbejde forudsætter både juridisk sagkundskab på retsplejens område og inddragelse af relevante interessenter.

Spørgsmålet om indførelse af regler om gruppessøgsmål i dansk ret er en del af Retsplejerådets arbejde med en generel reform af den civile retspleje. Som I ved, har Justitsministeriet etableret en følgegruppe bestående af erhvervsorganisationer og (for)brugerrepræsentanter mv., som kan fremsætte forslag over for Retsplejerådet, og som rådet kan forelægge sine overvejelser for. Forbrugerrådet er repræsenteret i Retsplejerådets følgegruppe.

Efter min opfattelse har Retsplejerådet – med inddragelse af rådets følgegruppe – den sammensætning og ekspertise, der skal til for at tilvejebringe det nødvendige grundlag for de senere politiske drøftelser om en eventuel indførelse af regler om gruppessøgsmål i dansk ret. Jeg mener derfor ikke, det vil være rigtigt at nedsætte et særskilt udvalg til at se på spørgsmålet om gruppessøgsmål.

Jeg lægger i den forbindelse navnlig vægt på, at et eventuelt særligt udvalg vedrørende gruppessøgsmål i givet fald skulle sammensættes af repræsentanter for præcis den samme sagkundskab og de samme interessenter, som allerede findes i Retsplejerådet og i rådets følgegruppe. Jeg synes også, det er væsentligt, at Retsplejerådet allerede er i gang med at overveje spørgsmålet om gruppessøgsmål, selv om disse overvejel-